

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 18. Şubat 2010
Sayı: 264

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

25.06.2001 Tarih ve 4688 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Gerekçesi ekte sunulmaktadır. Gereğini saygılarımla arz ederim. 16.02.2010

Hulusi GÜVEL
Adana Milletvekili

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI				
Teftiş Komisyon	Sağlık, Aile, Gelişme ve Sosyal İşler Anayasası			
Genel Komisyon	Plan ve Bütçe			
Tarih: 02 Mart 2010		F. No: 2/619		
Mad. Y.	Müdür	D. Bşk.	G. Sek. Y.	Gen. Sek.
16	Ali	SA	ÖZ	Y.
BAŞKAN				

GEREKÇE

Kamu çalışanları da dâhil olmak üzere bütün çalışanların toplu sözleşme yapma hakkı, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün temel sözleşmeleri arasında sayılan 98 sayılı Sözleşmesinde yer almaktadır.

Anayasamızın 90. maddesi uyarınca, gereğine göre onaylanmış uluslararası sözleşmeler yasa hükmündedir ve TBMM tarafından kabul edilen sözleşmeler doğrudan iç hukukun parçası haline gelmektedir. Ülkemiz, 87 sayılı "Sendikalaşma Hakkı ve Sendika Özgürlüğü'nün Korunması Hakkında Sözleşmesi"ne 1993 yılından ve 98 sayılı "Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı Sözleşmesi"ne 1951 yılından beri taraftır.

Kamu görevlilerinin sendika ve toplu sözleşme haklarını, Anayasa'nın 90. maddesi gereği iç hukukla bütünleşmiş olan 87 ve 98 sayılı uluslararası sözleşmelere uygun bir düzenleme yapılması gereği vardır. Ülkemiz tarafından 5834 sayılı Kanunla kabul edilen ve 14.08.1951 tarih ve 7884 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlük kazanan 98 Sayılı Sözleşmenin 4. maddesi toplu pazarlık hakkını düzenlemektedir. Bu sözleşme uyarınca tüm çalışanların toplu sözleşme hakkı vardır. Bu hakkın uygulanmaması nedeniyle ülkemiz Uluslararası Çalışma Örgütü'nün kara listesinde yer almaktadır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi toplu iş sözleşmesinin memur sendikalarının üyelerinin çıkarlarını sağlama ve korumanın tek olmasa da başlıca yolu olduğunu saptamıştır. Toplu sözleşme iptalinin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 11'inci maddesi uyarınca memurların dernek ve sendika kurma ve toplanma özgürlüklerine yapılan bir müdahale olduğunu tespit ederek memurların toplu sözleşme hakkının bulunduğunu belirtmiştir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine göre sözleşmeciler devletler, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin kesinleşen kararlara uymakla yükümlüdürler.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi karara bağladığı bir davada toplu iş sözleşmesinin başvuranların sendikal özgürlüğünün ayrılmaz bir parçasıymış gibi değerlendirilmesi gerektiği kanısında olduğunu bildirmiştir. Ayrıca Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Türkiye konusunda verdiği iki kararda Avrupa Sosyal Şartı'na atıf yaparak "toplu sözleşme ve grev yapma hakkı hiç kuşkusuz en önemli sendikal haklardan birini teşkil etmektedir." hükmünü vermiştir.

AİHM 17.07.2007 tarihli kararında Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile korunan toplanma ve örgütlenme hakkı, sendika üyelerine çıkarlarını koruyabilme amacıyla seslerini duyurma özgürlüğünü verirken, aynı zamanda, bu haklardan etkili bir şekilde faydalanılmasını

teminen gerekli düzenlemeleri yapmak üzere devlete pozitif yükümlölük getirmektedir. Aynı kararda Sözlşme kapsamında, sendika üyeleri tarafından gerçekleştirilecek toplu eylemlere sözlşmecî devlet tarafından izin verilmesi gerektiğı de belirtilmiştir.

Ülkemizin taraf olduğı uluslararası sözlşmeler ve uygulamakla zorunlu olduğı AİHM Kararları uyarınca kamuda çalışan memurlara da toplu sözlşme ve grev hakkının verilmesi gerekmektedir.

Bu amaçla "KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKALARI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ" hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile Kanunda geçen “toplu görüşme” ibareleri “toplu sözleşme” ibaresiyle değiştirilmiştir

MADDE 2- Madde ile Kanunun tanımlar bölümünde yer alan “toplu görüşme” ibaresinin yerini alan “toplu sözleşme” ibaresinin tanımı ile toplu sözleşme görüşmelerinin uzlaşma ile sonuçlanmaması durumunda kamu görevlilerinin başvurabileceği “grev” tanımlanmıştır.

MADDE 3- Madde ile Kanunun 19’uncu maddesi değiştirilerek sendika ve konfederasyonlara grev kararı alma ve idare etme yetkisi verilmiştir.

MADDE 4- Madde ile Kanunun 35’inci maddesi değiştirilerek uzlaşma sağlanamaması durumunda kamu görevlilerinin 2822 sayılı Kanun hükümlerine göre grev yapabilmeleri düzenlenmiştir.

MADDE 5- Yürürlük maddesidir.

MADDE 6- Yürütme maddesidir.

**4688 SAYILI KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKALARI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI
HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 4688 Sayılı Kanunda geçen “toplu görüşme” ibareleri “toplu sözleşme” ibaresiyle değiştirilmiştir.

MADDE 2- 4688 Sayılı Kanunun 3’üncü maddesi 1’inci fıkrası (h) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, fıkra (k) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (l) bendi eklenmiştir.

“h) Toplu İş Sözleşmesi: Hizmet akdinin yapılması, muhtevası ve sona ermesi ile ilgili hususları düzenlemek üzere kamu görevlileri sendikası ile kamu işvereni veya kamu işveren vekili arasında yapılan, tarafların karşılıklı hak ve borçlarını, sözleşmenin uygulanmasını ve denetimini, uyuşmazlıkların çözümü için başvurulacak yolları düzenleyen hükümleri de ihtiva edebilen sözleşmeyi,”

“l) Grev: Kamu görevlilerinin topluca çalışmamak suretiyle işyerinde faaliyeti durdurmak veya işin niteliğine göre önemli ölçüde aksatmak amacıyla aralarında anlaşarak veyahut bir kuruluşun aynı amaçla topluca çalışmamaları için verdiği karara uyarak işi bırakmaları grevi, toplu iş sözleşmesinin yapılması sırasında uyuşmazlık çıkması halinde kamu görevlilerinin iktisadi ve sosyal durumlarıyla çalışma şartlarını korumak veya düzeltmek amacıyla bu Kanun hükümlerine uygun olarak yapılan grev kanuni grevi,”

MADDE 3- 4688 Sayılı Kanunun 19’uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 19-** Kamu görevlileri sendikaları ile konfederasyonları bu Kanundaki hükümler çerçevesinde, üyeleri adına toplu sözleşmeye katılmaya, toplu sözleşmeyi sonuçlandırmaya, taraf olmaya, grev kararı almaya ve grevi idare etmeye yetkilidir.”

MADDE 4- 4688 Sayılı Kanunun 35'inci maddesinin 6'ıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Uzlaştırma Kurulunun kararına tarafların katılması durumunda, bu karar mutabakat metni olarak Bakanlar Kuruluna sunulur. Toplu görüşmenin başlamasından itibaren altmış gün içinde taraflar anlaşamadıklarını bir tutanak ile tespit ederlerse veya toplu görüşmenin başlamasından itibaren altmışıncı günün sonunda anlaşmaya varamamışlarsa kamu görevlileri 2822 sayılı Kanun hükümlerine göre grev yapabilirler.”

MADDE 5- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Dr. İrfan NEZİROĞLU
Kanunlar ve Kararlar Müdürü

